

De geschiedenis van het herenhuis Berghorst in Enter (3)

In de vorige aflevering hebben we gelezen dat de weduwe Van Staverden tot de Berghorst, samen met haar broer, het beheer had gekregen over de goederen van haar geboortehuis: havezathe De Beugelscamp in Dene-kamp. Toen haar broer tevens aan ieder van haar twee dochters een bruid-schat van duizend rijksdaalders vermaakte zag de toekomst voor de freules er veel zonniger uit.

De eerste die een aanzoek kreeg was de oudste dochter Johanna Mechtild. De toekomstige echtgenoot was Baron Georg Stephan Cramer von Claus-bruch. Hij woonde in de prachtige keizerstad Goslar in het Harzgebergte in Duitsland. Hij was kapitein in het leger van de Hertog van Brunswijk. Enter had nog geen kerk en in de kerk in Rijssen is het huwelijk niet ingeschre-ven, dus heeft het huwelijk plaatsgevonden in Goslar. Daar ging ze, bijna vierhonderd kilometer per koets, samen met haar moeder en zuster. Haar aanstaande echtgenoot zal een veilige reis gegarandeerd hebben, dus er zal voldoende begeleiding geweest zijn om eventuele overvallers af te schrikken. Het was immers een reis van een week, door onbekende streken. Al een avontuur op zich. Ik heb de reis persoonlijk in 1963 per bromfiets gemaakt via b-wegen. Ik kan me voorstellen hoe dat met een koets over onverharde wegen toentertijd geweest moet zijn.

Toen de weduwe Van Staverden met haar andere dochter weer thuis was dienden zich de alledaagse financiële problemen weer aan. Dan, in 1710, dient zich ook voor de jongste freule Van Staverden een huwelijkskandidaat aan. Het is de Baron Alexander Wilhelm von Raet, de jongste zoon van wij-len Leonard von Raet, Heer tot de Wilt en Huijninck, Rentmeester van Gen-dringen en Etten in de Graafschap 's Heerenberg. De familie Von Raet was al in 1416 tot 'freiherrn' in het Duitse keizerrijk verheven.

Baron van Raet had zich als luitenant voor zes jaar verbonden aan het leger van de Franse Koning en diende in het Regiment d'Alsace (Elzas). Er werd een akte met huwelijks voorwaarden opgemaakt waaruit we een aantal bijzonderheden laten volgen.

"Het huwelijk wordt gesloten in de Gereformeerde Kerk zoals de wet van het land (Overijssel) voorschrijft. De bruidegom be- looft als bruidsschat zes duizend gulden in te brengen. Als zijn moeder komt te overlijden zal hij een vierde deel van alle meubelen en immobie- le goederen, kapitalen en renten inbrengen en verder al datgene dat hem door erfenis et cetera zal toekomen. De rente van het ingebrachte kapitaal van zesduizend gulden zal gebruikt worden in de huishouding, zolang hij die met zijn schoonmoeder zal voeren"

"De bruid, Gerhardina, Margaretha, Lucretia van Staverden echte dochter van wijlen den Welgeboren heer Wilhelm Jacob van Staverden Heer tot de Berghorst brengt in: eerstelijk een som van duizend rijksdaalders, haar als bruidsschat vermaakt door haar oom Lucac Albert Voet van De Beugels-camp en verder al het gene dat zij zal erven bij het overlijden van haar moe- der of anderszins door erfenis of donatie."

Wat opvalt is de opmerkelijke gelijkenis van het wapen in het vaandel van het regiment d'Alsace met het wapen van de familie Van Staverden. Of het een rol heeft gespeeld in de toenadering van Baron van Raet tot de freule Van Staverden weten we niet.

Op 25 oktober 1710 wordt het huwelijk gesloten. Het is een dag die ze in Enter niet gauw zouden vergeten. Koetsen met het aanstaande echtpaar, de familie en officieren in gala-uniformen arri-veren vanaf De Berghorst bij de Gereformeerde Kerk. Dominee Marcelli, de eerste predikant in Enter heeft het trots in zijn huwelijksboek opge-schreven. Baron van Raet zou orde op zaken stel-len op De Berghorst, maar daarover de volgende keer meer.

Noot: Ik moet hier wel vermelden dat Henk Wool-derink uit Borne moeilijk leesbare akten uit het Staatsarchief van M nster, waar het archief Van Raet berust, heeft getranscribeerd, waarvan we dankbaar gebruik maken.

Johan Altena

Familiewapen Van Raet, In rood drie rechtop geplaatste, gouden schaatsen met zilvaeren ijzers et cetera.